

لذت‌نیکیم و حسینیش متصرفی جوانان

- لینیسم و جنبش مترقبی جوانان
- انتشار مجدد: چاوشان نوزایی کبیر
- آدرس:

<http://chawoshan.mihanblog.com>

لینین همواره جوانان را عامل مهم دگرسازی انقلابی جامعه بر مبنای اصول کمونیستی می‌دانست. وی مکرراً تأکید می‌کرد که ترقی اجتماعی آتی به این بستگی دارد که چه کسی اکثریت زحمتکش نسل جوان را به دنبال خواهد داشت.

در تحلیل علل فعالیت سیاسی جوانان، باید همواره این حقیقت را در مد نظر داشت که نظام جهانی سوسيالیستی و تمام جنبش‌های ضد امپریالیستی، انقلابی و آزادی بخش زمان ما رو به اعتلاء هستند.

طبقه‌ی کارگر پیوسته، پیگیرترین رزمنده‌ی راه تحول جهان بوده است. این طبقه نیرویی قاطع در ساختمان سوسيالیستی رشد یافته، پیشاهنگ سیاسی آن، آفریننده و عامل تمام ارزش‌های معنوی، هنجارها و اصول کمونیستی و سنن انقلابی و کاری آن است. استقرار نظام جهانی سوسيالیستی دستاورد عظیم طبقه‌ی کارگر بین المللی بوده و وحدت انتربنادیونالیستی جامعه‌ی جهانی سوسيالیستی توسط طبقه‌ی کارگر کشورهای برادر تحکیم یافته است.

طبقه‌ی کارگر پیشاہنگ تمامی جنبش ضد امپریالیستی و مبارزه در راه ترقی اجتماعی در کشورهای سرمایه داری است.

در مرحله‌ی کنونی تکامل جهان، نیروهای سیاسی و اجتماعی متنوعی به روند انقلابی پیوسته اند. پتانسیل انقلابی عظیم دهقانان و اقشار بینابینی و خرده بورژوازی شهری نیز خود را عیان ساخته است. صفوف مبارزه‌ی مشترک با پیوستن مهندسین و تکنیسین‌ها و اقشار وسیع کارگران یقه سفید، روشنفکران و جوانان، فشرده‌تر می‌گردد. پیوند فزاینده‌ی مبارزه‌ی اقتصادی و سیاسی پرولتاریایی کشورهای سرمایه داری با مبارزه‌ی دیگر اقشار خلق، این طبقه را به صورت سخنگوی آگاه و پیگیر منافع تمام ملت درآورده است. پیشروی طبقه‌ی کارگر به صفت نخست مبارزه‌ی علیه امپریالیسم و ارتیاج داخلي در جنبش‌های ملی کشورهای جهان سوم نیز در جریان است.

اهمیت قاطع جنبش طبقه‌ی کارگر بین المللی در روند انقلابی جهان، در وجود پیشاہنگ آن یعنی جنبش کمونیستی متجلی می‌گردد که به نحوی پیگیر اهداف و دورنمای اساسی روند انقلابی جهان و نیازهای بنیادی ترقی اجتماعی را بیان می‌دارد. بی‌اغراق می‌توان گفت که مترقبی ترین گرایش‌های تکامل جامعه‌ی انسانی روزگار ما در دستاوردهای عملی جنبش جهانی انعکاس یافته است.

اجرای موفقیت آمیز برنامه‌ی لینینی صلح مصوبه‌ی گنگره‌ی بیست و چهارم حزب کمونیست اتحاد شوروی و نیز برنامه‌ی مبارزه در راه صلح و همکاری بین المللی و در راه آزادی و

استقلال خلق ها مصوبه ی گنگره ۲۵، که تشنجهای بین المللی را به طور قابل توجهی کاهش داده است، دستاورد بزرگ سوسیالیسم جهانی در سال های اخیر است.

تشنج زدایی بین المللی شرایط مساعدی برای جنبش دمکراتیک زحمتکشان در مبارزه علیه قدرت مطلقه ی انحصارات فراهم آورده و امکانات نوینی برای وحدت همه ی بخش های نیروهای ضد امپریالیست و برقراری اتحادهای سیاسی توده ای طبقه ی کارگر خلق کرده است.

امروزه جنبش انقلابی جوانان به عامل مهمی در مبارزه ی تاریخی در راه سوسیالیسم و کمونیسم بدل شده است. جوانان سوروی، که در شرایط سوسیالیسمِ رشدیافته، زندگی می کنند، سهم هر چه بیشتری را در ساختمان کمونیسم به عهده می گیرند.

جوانان زیر ۳۰ سال، ۴۰ درصد نیروی انسانی اتحاد شوروی را تشکیل می دهند، جوانان به نیروی مهمی در تکامل اقتصاد، فرهنگ و آموزش و پرورش سوسیالیستی بدل شده اند. در کشورهای سوسیالیستی دیگر نیز وضع مشابهی وجود دارد.

مردم شوروی بخش قابل توجهی از اداره ی امور کشور را به عهده ی جوانان گذاشته اند. حزب کمونیست و دولت شوروی به خوبی آگاهند که قسمت اعظم رزمندگان جنگ های داخلی و میهنی و نیز کارگران ضربتی طرح های پنج ساله ی قبل و بعد از جنگ را جوانان تشکیل می دادند. نسل جوان کنونی در اتحاد شوروی و دیگر کشورهای سوسیالیستی، با طرز تلقی کمونیستی از کار، وفاداری شان را به سenn انقلابی برجسته ی پدرانشان ثابت کرده اند و پیوستگی

جاودان نسل ها را که ذاتی مترقی ترین نظام اجتماعی است نشان داده اند. اما در کشورهای سرمایه داری وضع به گونه‌ی دیگری است.

لئونید برژنف، دبیر کل کمیته‌ی مرکزی حزب کمونیست و صدر هیئت رئیسه‌ی شورای عالی اتحاد شوروی می‌گوید: «نسل جوان کشورهای بورژوازی بطور روزافزونی از نظام و شیوه‌ی زندگی سرمایه داری نومید می‌شود و تنفر و اعتراض خود را به طرق مختلف ابراز می‌دارد. بخش روشن بین تراز این نسل به مبارزه‌ی اگاهانه علیه نظام کهن بر می‌خیزد. کنترل جوانان و اعمال نفوذ بر آنان بیش از پیش برای سرمایه داری دشوار می‌گردد. از اینجا به نحو روشنی می‌توان دریافت که سرمایه داری آینده و دورنمای تاریخی ندارد.»^۱

جوانان کشورهای آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین بخش مهم از جبهه‌ی متحد ضد امپریالیستی و نیروهای صلحدوست نسل جوان معاصر را تشکیل می‌دهند. انرژی انقلابی اوج گیرنده‌ی توده‌های جوان و افزایش نقش اجتماعی و سیاسی آنان از ویژگی‌های بسیار مهم مرحله‌ی کنونی روند انقلابی جهان است.

منافع جنبش جهانی کمونیستی وحدت عمل همه‌ی نسل‌های زحمتکش و به ویژه طبقه‌ی کارگر را ایجاد می‌کند. این امر نتیجه‌ی منطقی آموزش لینینی مبارزه‌ی طبقاتی پرولتاپیا و تداوم سنت انقلابی است. لینین خاطر نشان می‌ساخت که: «... کارگران جوان به تجربه‌ی رژمندگان آزموده علیه ستم و استثمار و کسانی که اعتصابات را سازماندهی کرده اند و نیز در انقلابات شرکت

۱: ل. ای. برژنف، بنای کمونیسم برای جوانان است، مسکو، ۱۹۷۰ صفحه‌ی ۲۲۹(به زبان روسی)

نموده، نیاز دارند.»^۱ برای جوانان درگیر مبارزه علیه نابسامانی‌های اجتماعی جامعه‌ی سرمایه داری جنبش طبقه‌ی کارگر بین المللی الگوی مبارزه‌ی پیگیر در راه آینده‌ی درخشنان نوع بشر است. از دیدگاه تئوری مارکسیستی – لینینیستی روابط بین طبقه‌ی کترگر و جوانان و جنبش‌های آنان جزئی از کل مسئله‌ی روابط طبقه‌ی کارگر و متحدینش است.

پیوند نزدیک با طبقه‌ی کارگر و سوسیالیسم علمی تنها دورنمای مترقبی و انقلابی برای جوانان و جنبش آنان است. تحولات سوسیالیستی برای جوانان مناسبات واقعاً انسانی و صلح پایدار به ارمنان می‌آورد و نیازهای مادی و معنوی آنان را برآورده می‌سازد.

جنبش جوانان، که نقش مهمی در حیات اجتماعی ایفا می‌کند یک نیروی قائم به ذات نیست و از خود ایدئولوژی یا تاکتیک سیاسی ندارد. لینین نشان داد که هیچ تحلیل عمیق و دقیقی از جنبش‌های جوانان جدا از تحلیل صفت‌بندی کلی نیروهای طبقاتی و سیاسی کشور، تمامی گرایش‌های ایدئولوژیک و جریان جنبش دمکراتیک عمومی و جنبش طبقه‌ی کارگر وجود ندارد. لینین تأکید می‌نمود که گرایش‌های سیاسی جوانان را می‌بایست در متن شرایط واقعی زندگی اجتماعی جستجو کرد.^۲

کمونیست‌ها در عین حالی که از تمایز طبقاتی جوانان آگاهند آنان را یک گروه اجتماعی خاص می‌دانند. از مشخصات جوانان نوآوری و آینده نگری آنان است. لینین توجه به این ویژگی نسل جوان را جلب می‌کرد. او توان انقلابی جوانان و امکانات وسیع جذب آنان به سوی حزب

۱: و. ای. لینین کلیات آثار، مسکو، جلد ۱۱ صفحه‌ی ۴۱۲.

۲: منبع قبل، جلد ۷، صفحات ۵۳-۵۲

کمونیست را خاطر نشان می ساخت. وی می نویسد: « ما حزب آینده ایم، و آینده به نسل جوان تعلق دارد که با اشتیاق بسیار از نوآوران پیروی می کند.»^۱

لنین معتقد بود که با تعقیب اصل حزبی بسیار مهم هدایت جوانان و سازمان های آنان می توان اشکال ویژه‌ی کار با جوانان و کمک به آنان را برای رفع مشکلاتشان پیدا کرد. کمونیست‌ها از فرق میان جوانان مشتاق مبارزه‌اما فاقد تجربه و آن دسته از تئوریسین‌های کاذب انقلاب که جوانان را به راه‌های انحرافی می کشانند، نیک آگاهند. تنوع شیوه‌ها و شکل‌های مبارزه‌علیه ایدئولوگ‌های اپورتونیسم و ماوراء انقلابیگری از یک سو و پیشداوری‌های خود جوانان از سوی دیگر از این جا ناشی می شود. لینین در این مورد می نویسد: «بزرگسالانی که ادعای رهبری و آموزگاری پرولتاریا را دارند اما در واقع بدآموزی می کنند کسانی هستند که باید علیه شان مبارزه‌ی بی‌رحمانه‌ای صورت داد. اما سازمان‌های **جوانان** که آشکارا اعلام می دارند که هنوز در حال فraigیری‌اند... چیز کاملاً متفاوتی اند به اینان هرگونه کمکی رواست. ما باید نسبت به اشتباهات آنان شکیبا باشیم و بکوشیم آنها را به تدریج و عمده‌تاً با اقناع، نه با جنگیدن تصحیح کنیم.»^۲

در عین حال لینین زیر پا گذاشتن اصول سوسياليسم علمی در رابطه با جوانان و هرگونه کوششی جهت سازش با گرایش‌های متداول در میان آنان را اکیداً منع کرد. وی تأکید می کرد که: «ما باید در برابر جوانان چاپلوسی کنیم.»

۱: منبع قبل، جلد ۱۱، صفحه ۳۵۴

۲: منبع قبل، جلد ۲۳، صفحه ۱۶۴

لینین یک سیستم هماهنگ آموزش انقلابی جوان را ارائه داد؛ وی آموخت که کار میان جوانان می بایست روی تکامل جنبش جوانان به مثابه‌ی شریک فعال مبارزه‌ی طبقاتی در راه منافع طبقه‌ی کارگر، صلح و سوسیالیسم حداکثر کوشش مرکز گردد. از اینرو در قطعنامه‌ای که از سوی لینین و رزا لوکزامبورگ برای کنگره‌ی اشتوتگارت تنظیم شد توصیه شده که باید «به طریقی (عمل کرد) که جوانان کارگر با روحیه‌ی سوسیالیستی و آگاهی از برادری ملل تربیت گردیدند.»^۱

لینین خواهان شرکت هرچه بیشتر جوانان در جنبش انقلابی تحت رهبری تشکیلاتی حزب بود. وی شرکت جوانان را در تمام اشکال عمل انقلابی مكتب ضرور آموزش سیاسی می دانست. مکتبی که در دسترس همه‌ی جوانان است و در آن می توان الگوهای مشخص تربیتی را به کار برد. لینین در انتقاد شدید از اپورتونیست‌ها، که نسبت به علاقه‌ی عمیق جوانان به سیاست اعتراض داشتند، عمدتاً روی آموزش جهان بینی انقلابی به جوانان تأکید داشت.

کار در میان جوانان به مثابه‌ی یک نیروی سیاسی فعال و ذخیره‌ی جنبش کمونیستی همواره یک گرایش مهم در فعالیت کمونیستی بوده است. در این مورد کمونیست‌ها حکم زیرین را که از سوی لئونید برزنف خطاب به گنگره‌ی هفدهم اتحاد کمونیستی جوانان شوروی (کمسومول لینینی) بیان شد فرا راه خویش قرار می دهند: «بنابراین، این مسأله مهم است که مطالعه‌ی تئوری مارکسیستی-لینینیستی از سوی جوانان نباید به از بر کردن استنتاجات تنزل پیدا کند، باید بدان‌ها

کمک کند که مستقل بیاندیشند، مسائل مبرم را حل کنند، قوانین و دورنمای تکامل اجتماعی را ببینند، و مبارزه ای آشتی ناپذیر علیه ایدئولوژی بورژوازی صورت دهند.»^۱

احزاب کمونیست در این مبارزه مساعی خود را روی پرورش کیفیات برجسته‌ی جوانان برای جلب وسیع ترین اقتشار ممکن آنان به مبارزه علیه تهدید جنگ، علیه امپریالیسم، نزدیک ساختن سازمان‌هایشان به مواضع طبقه‌ی کارگر، مواضع سوسیالیسم، و بردن جهان بینی مارکسیستی-لینییستی به میان آنان متمرکز می‌سازند.

وظایف انتراناسیونالیستی که بر دوش جوانان شوروی قرار گرفته از همینجا ناشی می‌گردد. وظیفه‌ی آنان در محدوده‌ی کشورمان عبارت است از آموختن کمونیسم و بنای جامعه‌ی کمونیستی؛ اما در سطح بین‌المللی آنان مؤظفند در جنبش معاصر جوانان نقش فعالی به عهده گیرند، وحدت تمام نیروهای مترقبی و ضد امپریالیست را تسريع کنند و مبارزه‌ی قاطعی را علیه نفوذ افکار بورژوازی و انواع دیگر نظرات رویزیونیستی در میان جوانان و نیز علیه هر گونه انحراف ماجراجویانه، چپ روانه، آنارکوستدیکالیستی و ناسیونالیستی صورت دهند.

نشر جهان بینی مارکسیستی-لینییستی و اصول انتراناسیونالیسم پرولتری وظیفه‌ی بزرگ اتحاد کمونیستی جوانان لینینی (کمسومول) است.

* * *

سال های دهه ۵۰ هفتاد با تحول معینی در جنبش جوانان کشورهای سرمایه داری مشخص می گردد که طی آن تقسیم و گروه بندی جدیدی در نیروی این جنبش رخ نمود. در دهه ۵۰ پیشین جنبش خودپوی جوانان تا حد قابل توجهی فرسوده شده بود. این جنبش در نبرد طبقه‌ی کارگر و جنبش‌های دمکراتیک عمومی علیه انحصارات و نیروهای امپریالیستی سهیم بود و در پیروزی‌های نیروی نخست نقش داشت. در همان حال نوعی سرخوردگی و یأس ناشی از انجام نگرفتن تحولات اجتماعی-اقتصادی بنیادی در آن کشورها بر بخش‌های ناستوارتر جوانان غلبه کرد. همچنین در نتیجه‌ی فعالیت‌های ماجراجویانه و تحریک آمیز گروه‌های چپ رو و ماوراء چپ، بحرانی در جنبش جوانان بروز کرد. نوعی عدم انطباق بین بسیاری از مفاهیم ایدئولوژیک و شرایط واقعی زندگی پدیدار شد که آشفتگی درونی و نوسازی جنبش را ناگزیر ساخت. تغییرات زیرین در صحنه‌ی جهانی نیز نوسازی را ضرور می‌ساخت: کاهش تشنح بین المللی و پایان جنگ در آسیای جنوب شرقی. این تغییرات وظایف جدیدی را فرا راه قرار داده، اشکال نوینی از جنبش ضد جنگ و ضد امپریالیستی پیش می‌گذارد. اشکال نوین مبارزه تغییراتی در تاکتیک‌های محافل حاکمه‌ی سرمایه داری را ایجاد نموده که عمدتاً در توسل روزافزون آنان به مانورهای اجتماعی متجلی می‌گردد.

نوسازی جنبش جوانان و جستجوی راه‌های جدید تکامل آن در اوایل دهه ۵۰ هفتاد، که طی آن رفیقان نیمه راه و همراهان اتفاقی جنبش جوانان آن را ترک کردند، بخوبی نمایان است. بسیاری از لیبرال‌های میانه رو، رادیکالیسم موقت خود را کنار گذاشتند و اعمال جوانان چپ رو نمود کمتری داشت. در همان حال هسته‌ای از جوانان پدید آمد که تکیه به نظرات چپ روانه‌ی

ایده آلیستی و خرده بورژوازی را ترک نموده به سوسياليسیم علمی نزدیک تر شده بودند. این امر ناشی از نفوذ قاطعی است که تجربه‌ی سیاسی همواره اعمال می‌کند.

اولاً، درک نیاز به پیوند محکم با جنبش طبقه‌ی کارگر در میان جوانان و از جمله جنبش دانشجویان در حال گسترش است. در عین حال، روندهای اجتماعی- روانشناسانه در میان کارگران صنعتی جوان آغاز شده است: آگاهی طبقاتی آنان و شرکت آنان در مبارزه علیه انحصارات دوش به دوش نسل مسن‌تر به سرعت در حال تکامل است. جنبش‌ها، سازمان‌ها و گروه‌بندی‌های جوانان می‌کوشند با دیگر شاخه‌های جنبش دمکراتیک و با سازمان‌های طبقه‌ی کارگر و احزاب کمونیستی و کارگری وارد اتحادهای سیاسی شوند.

ثانیاً، کاهش نفوذ ایدئولوژی و پراتیک ماوراء چپ نتیجه‌ی سیاست‌های ماجراجویانه‌ی گروه‌های چپ رو و ماوراء چپ است، سیاستی که به پدیده‌های بحرانی در درون جنبش جوانان و تلاشی چند سازمان بزرگ جوانان منجر گردیده است. اخیراً در میان جوانان چپ روی که موضع خود را در جنبش توده‌ای دمکراتیک حفظ کرده اند گرایشی به سمت درک دقیق‌تر و عمیق‌تر واقعیات سیاسی و تسلط بر تمام اشکال و شیوه‌های مبارزه که طی دهه‌ها توسط جنبش طبقه‌ی کارگر و جنبش دمکراتیک آزموده شده، بروز کرده است.

ثالثاً، زحمتکشان جوان اقلیت‌های ملی و کارگران جوان مهاجر در جنبش کارگری به طور روزافزونی شرکت فعال می‌کند.

رابعاً، ایده های سوسياليسم، ایده های مارکس ، انگلس و لینین در میان جوانان دمکرات مقبولیت فزاینده ای کسب نموده است. علاقه‌ی روزافزون جوانان کشورهای سرمایه داری به زندگی و فعالیت های خلاق جوانان کشورهای سوسياليستی و به سوسياليسم واقعی و دست آوردهای آن در این رابطه قابل توجه است.

باید به خاطر داشت که تمام این ویژگی های جنبش دمکراتیک توده ای، از جمله جنبش جوانان، تا حدود زیادی توسط شرایط نوین واقعیت اقتصادی و اجتماعی دهه‌ی هفتاد تعیین می شود.

امروزه جریان امور در کشورهای سرمایه داری با دشواری های عظیم مالی و پولی، بحران انرژی ، بیکاری فزاینده، نابسامانی شدید اوضاع اقتصادی و رقابت حاد بین گروه های انحصاری رقیب در کشورهای جداگانه و بین انحصارات چند ملیتی مشخص می گردد.

در شرایط سرمایه داری انحصاری، انقلاب علمی و فنی تأثیر ناگواری بر منافع حیاتی جوانان زحمتکش می گذارد. گسترش صنایع مدرن تقاضا را برای کارگران بسیار ماهر با سطح معینی از آموزش مهندسی افزایش داده و بسیاری از کارگران جوان را که فاقد مهارت لازمند عاطل گذاشته است.

بیکاری بلای جان پرولتاریای جوان کشورهای سرمایه داری است و مصایبی که از این جهت بر آنان وارد می گردد در کشورهای سوسياليستی در تصور هم نمی گنجد.

مصالح پرولتاریای جوان با وجود ارتضی عظیم بیکاران از میان کارگران مسن بیشتر می‌گردد. زمانی که کار پیدا می‌شود مدیران صنعتی ترجیح می‌دهند نه مبتدیان بلکه کسانی را به کار گیرند که دارای تجربه‌ی صنعتی باشند. پیداست که کارگران جوان پیش از همه کنار گذاشته می‌شوند، حقوق جوانان در جامعه‌ی سرمایه داری مورد حمایت قانون کار نیست. در سال ۱۹۷۷، درصد کل بیکاران ایالات متحده را بیکاران سنین ۱۰ الی ۲۰ سالگی تشکیل می‌دادند.

تبغیض سنی نیز متداول است مزد کارگران جوان نصف بزرگترهاست و دختران دستمزدی معادل ۴۰ درصد دستمزد کارگران بزرگسال دریافت می‌دارند. نسبت به جوانان از هر جهت تبغیض روا می‌گردد. مطابق قاعده مشاغلی که به تخصص احتیاج دارد، به روی آنان بسته است. و شغل هایی که بدانان سپرده می‌شود مستلزم کار شدید و فرساینده است.

در این شرایط دشوار زندگی، فعالین ثابت قدم جنبش جوانان هدف تسلط بر تمام اشکال مبارزه‌ی اقتصادی و سیاسی را پیش روی خود نهاده اند و با تمام نیرو می‌کوشند از امکانات اتحادهای سیاسی بهره گیرند. جنبش جوانان بیش از پیش با جنبش دمکراتیک عمومی در می‌آمیزد و پیوند های آنان با جنبش طبقه‌ی کارگر نیرومندتر می‌گردد. چنین پیوندهایی در فرانسه و ایتالیا مستحکم است و در سال های اخیر در جمهوری فدرال آلمان و بریتانیای کبیر نیز پیشرفت های قابل توجهی در این زمینه صورت گرفته است.

رشد آگاهی سیاسی و گرایش های سوسيالیستی انقلابی در میان جوانان بر روی سازمان های جوانان سوسيال دمکرات، لیبرال و مسیحی تأثیر می‌گذارد. جوانان در جناح چپ احزاب

سوسیال دمکرات و مسیحی متشکل می گردند و تغییرات بنیادی را طلب می کنند. بخش جوان «جامعه‌ی زحمتکشان کاتولیک ایتالیا» اکنون خواهان راه رشد سوسیالیستی است. جناح جوانان حزب سوسیال دمکرات آلمان در کنگره‌ی مونیخ خود به سال ۱۹۷۴ خواستار مالکیت عمومی بر شاخه‌های کلیدی صنایع و بانک‌ها شد. نوعی گرداش به چپ در سازمان‌های کاتولیک پرولتاویای جوان در بلژیک، اسپانیا و دیگر کشورها به چشم می خورد. گرداش به چپ در تعدادی از جوامع جوانان، عمل سیاسی مشترک جوانان کمونیست، سوسیال دمکرات و مسیحی را امکان پذیر ساخته است.

همکاری همان سازمان‌های جوانان دارای گرایش‌های سیاسی متفاوت در سطح بین‌المللی هم در حال گسترش است. تشکیل مجامع وسیعی همچون کنفرانس‌های جوانان و دانشجویان در هلسینکی و فلورانس در باره‌ی امنیت اروپا و مسائل مشابه امکان پذیر گردیده است. یکی از خطوط عمدی ارتقاء جنبش جوانان کشورهای سرمایه داری نهضت برای دمکراتیزه کردن عمیق حیات اجتماعی و سیاسی است. سازمان‌های جوانان فرانسه بخشی از نیروی توده‌ای را در دفاع از حق کار و آزادی‌های دمکراتیک تشکیل می دهند. در جمهوری فدرال آلمان، جوانان علیه موانع تبعیض آمیز شغلی مبارزه می کنند. مبارزه‌ی دانشجویان ایتالیایی در راه اصلاحات دمکراتیک در مدارس عالی کشور بر روی وضعیت سیاسی کشور اثر مثبتی گذاشته است.

جنبش جوانان دمکرات خواستار مشارکت دمکراتیک توده‌ها در اداره‌ی صنایع و جامعه، و نیز لغو اشکال ظرفی نابرابری اجتماعی از قبیل مowanع موجود در آموزش و پرورش، فرهنگ،

شرایط کار و روابط اجتماعی شده است. مخالفت با «فرهنگ توده»^۱ به مثابه‌ی شیوه‌ی تحمیل جهان بینی رسمی یا نیمه رسمی بورژوایی بخش مهمی از کارپایه‌ی دمکراتیک جوانان است. از اواخر دهه‌ی ۶۰ کارگران جوان، شرکت گندگان جوان جنبش کارگری، که درگیری آنان در مبارزه‌ی ضد انحصاری افزایش یافته فعالیت بیشتری از خود نشان می‌دهند. تعداد موارد تماس اجتماعی و ایدئولوژیک بین فعالین جوان طبقه‌ی کارگر و اعضای جنبش‌های دمکراتیک توده‌ای بسیار فزونی گرفته است. جنبش کارگران جوان اشکال سازمانی خود را نیز بهبود بخشدیده است. کارگران جوان خواسته‌های خود را ارائه داده اند که عبارتند از: امکانات آموزشی بیشتر، سیستم بهتر کارآموزی در شرایط انقلاب علمی و فنی، رفع تبعیض علیه جوانان از نظر دستمزد، حمایت از کار و غیره، در میان خواسته‌های کارگران جوان و جنبش آنان خواست مبنی بر دمکراسی صنعتی و کار جای ویژه‌ای دارد. در بعضی کشورها، مبارزه در راه دمکراسی صنعتی به پیدایش اشکال نوین سازمانی طبقه‌ی کارگر انجامیده است. در بریتانیای کبیر کارگران جوان در امر تشکیل شوراهای کارکنان دکاکین کوشش زیادی مبذول داشتند. در جمهوری فدرال آلمان در سال ۱۹۷۲ بر اثر فعالیت کارگران جوان با پشتیبانی اتحادیه‌های کارگری قانونی مبنی بر گسترش حقوق کارگران در کارخانه‌ها و غیره به تصویب رسید.

کارگران جوان علاوه بر فعالیت جداگانه، در فعالیت کل طبقه‌ی کارگر نیز شرکت می‌ورزند. فعالیت کارگران جوان به ویژه در شاخه‌های عمده‌ی صنایع چشمگیر است. این فعالیت می-

۱: ل. برژنف، راه ما، صلح و سوسیالیسم، مسکو، ۱۹۷۴، صفحه ۹۶

تواند بخشی از کارگران را در عرصه خدمات عمومی ، که به مهارت کمتری نیازمند است، و در آن سهم جوانان و به ویژه اقلیت های ملی و نژادی و مهاجران قابل توجه است، جلب کند.

کارگران جوان به خصوص تکنولوژی انقلاب علمی و فنی را که ناقض دمکراسی و ترقی اجتماعی است نمی پذیرند، آنان علیه مشقت شغلی ، شدت فزاینده ای کار و عدم امکان بروز ابتکار به پا خاسته اند جاذبه ای بیشتر شغلی جزء خواسته های اساسی کارگران جوان است. کارگران جوان روز به روز از روند تولید سرمایه داری بیگانه می شوند و به فقدان ارزش اجتماعی و انسانی کار در جامعه ای بورژوازی اعتراض می کنند.

نیازهای کارگران جوان در زمینه ای آموزش و پرورش حرفه ای و بازآموزی و دسترسی به ارزش های فرهنگی، و نیز واکنش شدید آنان در برابر وظایف و اهداف نوینی که پیش روی جامعه است(فی المثل، حفاظت از طبیعت و بهبود محیط زیست) اکنون بخش بسیار مهمی از مبارزه ای جوانان در راه تغییرات بنیادی اجتماعی و اقتصادی را تشکیل می دهد. این امر مبارزه ای تمام نیروهای دمکراتیک را بر پایه ای کارپایه ای مشترک ممکن ساخته است.

در سالهای اخیر جنبش جوانان دانشجو گستره ای وسیعی یافته است. اکثر دانشجویان در شرایط دشواری زندگی می کنند. شهریه ای دانشجویان مدارس عالی ایالات متحده در سال های دوم و سوم دانشگاهی به سرعت در حال افزایش است. از این رو در حدود نیمی از آنها بالاجبار از تحصیل باز می مانند. آنانی هم که فارغ التحصیل می شوند سرنوشت خوبی در انتظارشان نیست.

در سال ۱۹۷۶ بیش از یک میلیون فارغ التحصیل دانشگاهی در مراکز کاریابی ایالات متحده ثبت نام کردند.

واقعیت آن است که چشم انداز زندگی دانشجویان دستخوش تغییرات بنیادی شده است. در جامعه‌ی بورژوایی امروزین دیگر چنان نیست که دانشجویان از خانواده‌های مرفه برخیزند و به محض فارغ التحصیل شدن در مشاغل ممتاز جای گیرند. انقلاب علمی و فنی آموزش تعداد هر چه بیشتری دانشجو را در مدارس عالی ایجاب کرده است و این امر ورود نمایندگان بخش‌های خرد بورژوا، دهقانان، روشنفکران و طبقه‌ی کارگر را به دانشگاه‌ها ممکن ساخته است. در شرایط سرمایه‌داری کثرت فارغ التحصیلان دانشگاهی از ارزش دیپلم دانشگاه کاسته و آینده‌ی بسیاری از فارغ التحصیلان به شغلی بستگی دارد که در بازار کار می‌توانند به دست آورند. بخش عظیمی از این فارغ التحصیلان جوان از لحاظ فروش نیروی کارشان در بازار کار سرمایه‌داری به پرولتاریا شبیه اند، تنها تفاوت شان آن است که اینان بر خلاف کارگران که پشت دستگاه می‌نشینند به عنوان مهندس، تکنیسین، پزشک و دانشمند خدمات ارائه می‌دهند. تکانه‌ی اولیه‌ی جنبش دانشجویی در اکثر موارد نارضایتی فزاینده‌ی ناشی از عقب ماندگی عظیم نظام آموزش عالی در بسیاری از کشورهای سرمایه‌داری بوده است. انتقاد از کوتاه بینی حاکم بر جریان امور در دانشگاه تا سطح ارزیابی مجدد ارزش‌های ایدئولوژیک و فرهنگی جامعه‌ی بورژوایی و نفی بنیادهای اقتصادی و سیاسی کشورهای سرمایه‌داری تکامل یافته است. لبه‌ی چنین انتقادی متوجه‌ی حاکمیت مطلق سرمایه‌ی انحصاری است. در سرتاسر جهان سرمایه‌داری، جنبش جوانان با مسئله

ی اجتماعی بسیار حادی روبروست: مسئله‌ی برخورد با اقلیت‌های ملی و نژادی، واقعیات زندگی اجتماعی و سیاسی در جهان سرمایه داری طی دو دهه‌ی اخیر نمایانگر افراط در ناسیونالیسم در میان خرد بورژوازی است. با این حال بسط و توسعه‌ی انترناسیونالیسم در صحنه‌ی جهانی به طور کلی گرایش مسلط است.

رشد انترناسیونالیسم در جنبش‌های جوانان را می‌توان در پیدایش و رشد احساس مسئولیت در قبال واگذاری حقوق برابر به اقلیت‌های ملی و نژادی، در پشتیبانی از مبارزه‌ی این اقلیت‌ها و رد استثمار اقلیت‌ها و اعمال قهر نسبت بدانها در برنامه‌های جنبش‌های چپ‌گرا به وضوح دید. مبارزه‌ی جوانان در راه انجام وظایف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی که در برابر کشورهایشان قرار گرفته با جنبش همبستگی بین المللی پیوند دارد. مثلاً فعالیت جوانان دمکرات در حمایت از نیروهای مترقبی شیلی و اروگوئه حیطه‌ی وسیعی یافته است.

در بسیاری از اعتصابات و ستیزهای کارگری ایالات متحده حتی در دورترین نقاط جنوب، کارگران جوان – سیاه و سفید – فعالیت مشترک داشته‌اند. در خلال انتخابات رهبران اتحادیه‌های کارگران کارخانه‌های اتومبیل و هواپیماسازی در شمال ایالات متحده، کارگران سیاه با حمایت کارگران جوان سفیدپوست پیروز شدند، دست آوردهای دانشجویان سیاه پوست در دانشگاه‌های ایالات متحده در اتحاد با بخش‌های مترقبی جوانان سفیدپوست امکان پذیر گشت. دانشجویان بلژیکی، فرانسوی و آلمان غربی علیه تبعیض نسبت به کارگران و دانشجویان خارجی مبارزه می‌

کنند. در استرالیا جوانان حقوق برابر برای بومیان مطالبه می کنند. جنبش های آزادی بخش جوانان در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین به سطح نوینی ارتقاء یافته است.

در مبارزه برای آزادی ملی، جوانان تجربه‌ی سیاسی کسب می کنند، به قدرت خود اطمینان می یابند و روز بروز بر این امر واقف می شوند که کسب استقلال ملی صرفاً هدف نخستین و بالافصل است که به دنبال آن وظیفه‌ی تحکیم استقلال سیاسی و به ویژه اقتصادی و امحاء بازمانده‌های استعمار فرا می رسد.

مبارزه در راه تغییرات اجتماعی و اقتصادی بنیادی و علیه استثمار امپریالیستی در بسیاری از کشورهای آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین که نسل جوان نقش بسیار فعالی در مبارزه ایفا می کند جای ویژه‌ای دارد.

رشد گرایش‌های انترناسیونالیستی در جنبش جوانان با گسترش شدید پیوندهای بین المللی، منطقه‌ای و قاره‌ای توأم است.

در شرایط کنونی تخفیف تشنجه بین المللی وظایف نوینی در برابر جنبش جوانان قرار گرفته است.

مخالفت فعال با ماجراجویی و مداخله‌ی تجاوز‌کارانه‌ی نظامی و ایدئولوژی و روان‌شناسی میلیتاریسم یکی از پایه‌های عمدۀ جنبش دمکراتیک جوانان در سال‌های اخیر بوده است. در همه جا فعالیت سیاسی جوانان تا حدود قابل توجهی بر روی مسائل حیاتی تحکیم صلح و امنیت بین المللی متمرکز بوده است. این موضوع در مبارزه‌ی جوانان ایالات متحده علیه تجاوز کشورشان

به ویتنام بخوبی نمایان است. در ژاپن جوانان برای برچیده پایگاه های نظامی ایالات متحده و انحلال سیستم میلیتاریستی دفاعی به پا خاسته اند. در اروپا جوانان در مبارزه برای امنیت اروپا و در عین حال در راه اهداف و برنامه های ضد جنگ شرکت می ورزند.

جنبش جوانان با جنبش ضد جنگ پیوند می یابد، زیرا مبارزه علیه تجاوز با مبارزه در راه دمکراسی و انسان گرایی در پیوند تنگاتنگ است. میلیتاریسم و ماجراجویی های نظامی همواره برای نسل جوان مسئله‌ی نگران کننده‌ای بوده است، زیرا پیش از همه جوانان را به جبهه‌ی جنگ اعزام می دارند.

تحفیف تشنجه بین المللی، کاربرد اشکال نوین مبارزه در راه صلح را ایجاد می کند. در این مورد هیچگونه کم کاری از سوی نیروهای صلح دوست جایز نیست. بعضی از نمایندگان نیروهای دمکراتیک مستعد چنین کم کاری ای هستند. در مبارزه علیه تلاش های افراطیون چپ، و راست گرایان برای به مخاطره افکندن سیاست تشنجه زدایی و ایجاد انحراف در سمتگیری آن وظایف نوینی بروز کرده است.

جوانان جزء نیروهای عمدۀ جنبش های دمکراسی انقلابی هستند؛ اما تجربه‌ی تأسف آور گذشته نشان می دهد که آنان همچنین می توانند با گرایش های رنگارنگ چپ گرایانه و تروتسکیستی و مائوئیستی و نیز جنگ طلبی بی بند و بار به مثابه‌ی ذخیره و نیروی ضربتی فاشیسم مورد استفاده قرار گیرند. این چیزی است که در آلمان هیتلری و ایتالیای فاشیستی اتفاق افتاد.

انحطاط شدید اقتصادی در ایالات متحده و اروپای غربی در نیمه ۱۹۷۰ که به وحامت شرایط زندگی زحمتکشان انجامید به گسترش اندیشه های افراطی راست و «چپ» میدان داد که به نوبه خود بر جوانان تأثیر گذاشت. نفوذ گرایش های افراطی در میان بخش معینی از جوانان در ایتالیا، جمهوری فدرال آلمان، فرانسه و ایالات متحده بخوبی نمایان است. «چپ» گرایی افراطی در بعضی کشورهای آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین نیرومند است. گهگاه طغيان هایی در گرایش های راست و «چپ» افراطی رخ داده است.

مرتجعین افراطی و نیروی ضربتی آنان می کوشند از دشواری های اقتصادی کشورهای سرمایه داری بهره برداری کنند، و جریان تشنج زدایی را متوقف ساخته بطور مصنوعی جو تشنج در کشورهای شان ایجاد نمایند. نیروهای ماوراء راست کشورهای اروپای غربی خواستار کاربرد «تجربه»ی خونتای شیلی و انجام کودتا و برقراری دیکتاتوری ارتیجاعی در کشورهای خود هستند. در این طرح های شوم نقش مهمی برای جوانان در نظر گرفته شده است.

جمله پردازی انقلابی و ماجراجویی سیاسی همواره کارپایه ی گروه های چپ رو بوده است. باید به خاطر داشت که در اوضاع و احوالی که بیکاری مدت ها متداول بوده بخش معینی از کارگران و متخصصین بیکار و کم مزد، مستعد پذیرش نظرات افراطی هستند. به خوبی پیداست که در بسیاری از موارد ماجراجویی های نظامی و بحران های اقتصادی زاینده ی احساسات و نظرات ماوراء چپ است. گرچه پویایی نیروهای دمکراتیک و پشتونه ی اجتماعی شان در شرایط حاضر افزایش قابل توجهی یافته است، با این حال کم بها دادن به تهدید ناشی از راست و «چپ» افراطی

جایز نیست. «چپ» افراطی به ایده های مارکسیسم متولّ می گردد و آن را به صورت کاذبی در می آورد. این گرایش می کوشد بر روی آن بخش از نسل جوان که دارای شور انقلابی و شوق آشنایی و درک سوسياليسم علمی و مارکسیسم است، اعمال نفوذ کند.

تغییر تاکتیک های سیاسی محافل حاکمه و استفاده از تمام وسایل ایدئولوژیک اعمال نفوذ بر زحمتکشان و افکار عمومی نیز از عوامل تعیین کننده‌ی پیچیدگی مرحله‌ی کنونی تکامل جنبش دمکراتیک عمومی از جمله جنبش جوانان است.

ناگفته پیداست که هنوز برای ایجاد بی تفاوتی سیاسی و جدایی معنوی نسل جوان از ایده های مترقبی امروزین که انعکاس جریان مترقبی تاریخی و نیازهای عینی زمان ما است، بطور وسیعی به وسائل و دستگاه های ایدئولوژیک و فرهنگی رجوع می شود. در همان حال در کوشش برای اعمال نفوذ بر جوانان فعال و دارای افکار دمکراتیک استفاده از شیوه های عقلایی تر و انعطاف پذیر به نحو قابل توجهی افزایش یافته است. در کشورهای پیشرفته‌ی سرمایه داری ارگان های دولتی ویژه‌ای برای مسائل جوانان بر پا شده است؛ وظیفه‌ی چنین ارگان هایی نشر ایدئولوژی بورژوازی در میان جوانان است. به علاوه دستگاهی بر پای داشته اند که می کوشد انرژی جوانان را در جهت سیاست خارجی امپریالیستی به کار اندازد. سپاه صلح ایالات متحده آمریکا نمونه‌ی چنین دستگاهی است.

می توان تصور کرد که تغییر حاصل در سیاست دولتی کشورهای سرمایه داری رشدیافته، نتیجه‌ی ترس از دورنمای گرایش جنبش چپ جوانان به طبقه‌ی کارگر و نزدیکی فزاینده‌ی جوانان و دانشجویان به این طبقه است.

* * *

جنبش جوانان در سیر تکاملی، راه کاوش ایدئولوژیک پیچیده‌ای را پیموده که طی آن نیروی جاذبه‌ی آموزش مارکسیسم-لینینیسم بر روی بخش‌های بزرگی از جوانان و نه همه‌ی آنان تأثیر گذاشته و همچنان می گذارد. دیدگاه‌های ایدئولوژیک ناپخته، ضعف بزرگ بخشی از جوانان است. سیستمی از نظرات ایدالیستی شامل آئین‌های رنگارانگ مذهبی، ذن بودائیسم، سوسیال اتوپیسم با آمیزه‌ی نیرومندی از آنارشیسم(آرمان جامعه‌ی خودگردانی کمونی)؛ اگزیستانسیالیسم سارتر، نهیلیسم، بلانکیسم و حتی بابوفیسم که روی اهمیت استثنایی قهر و ناگزیری آن تأکید می‌ورزد، تروتسکیسم و مائوئیسم، «کلیسای متحده»‌ی مون و غیره و غیره، افکار جوانان و به ویژه دانشجویان را مسموم می‌کند.

برای ایجاد بی بند و باری سیاسی در میان جوانان مفاهیمی ایدئولوژیک پرداخته شده است. این مفاهیم شامل تئوری‌های مبتنی بر مطلق کردن ویژگی‌های جغرافیایی و روانشناسی جوانان است. مفهوم شکاف نسل‌ها ریشه در تئوری‌های فرویدی و نئوفرویدی دارد. ایده‌های چنین دانشمندانی نیز با کمک استنتاجات نظری مربوط به انقلاب علمی و فنی اثبات می‌شود. نظریه‌ی نقش «ویژه» و «نوین» جوانان به مثابه‌ی نیروی محرکه‌ی مبارزه‌ی انقلابی مفهوم ایدئولوژیک

اساسی رادیکالیسم «چپ» است. این مفهوم پیشاہنگ با تز کذايی مستحیل شدن طبقه‌ی کارگر در نظام سرمایه داری و جامعه‌ی بورژوازی همخوانی دارد. این نظریه توسط مارکوزه، الول و ایدئولوگ‌های دیگر از این قماش رواج داشد. تئوری شکاف نسل‌ها توسط رویزیونیست‌هایی همچون ا. فیشر و اف. مارک به مثابه‌ی وسیله‌ای برای قرار دادن جوانان در مقابل کمونیست‌ها پذیرفته شد. نظریه‌ی آوانگاردیستی که جوانان را به مثابه‌ی هسته‌ی انقلابی قلمداد می‌کند با القاء نظریه‌ی برآورده شدن خود به خودی نیاز حیاتی اجتماعی و بی‌علاقگی به اشکال سازمانی مبارزه از سوی رادیکالیسم «چپ»، شعارهای مبارزه‌علیه تمام‌ایده‌ها، اصول، و اشکال مبارزه و سازماندهی آزموده را که توسط احزاب کمونیستی و کارگری آفریده شده و از کوره‌ی تجربه‌ی نظام جهانی سوسیالیستی به در آمده است، موقعه‌می‌کند. رادیکالیسم «چپ» به مبارزه علیه «سانترالیسم» و به طور کلی، صرف نظر از سرشت طبقاتی آن، برخاسته است. رادیکالیسم «چپ» سرشت خود به خودی جنبش و عمل «مستقیم» را می‌ستاید و شعارهای تروتسکیستی مخالفت با «دستگاه»، «بوروکراسی» و غیره را بازخوانی می‌کند. انتقاد آن از انصباط پرولتری و نقش رهبری حزب اغلب بر دیدگاه‌های رویزیونیست‌ها و آنارشیست‌ها منطبق است.

بسیاری از نظریه‌پردازان نظریه‌ی پیشاہنگی نقش جوانان و جنبش دانشجویی اخیراً اصلاحاتی در تئوری هایشان وارد کرده‌اند. فی المثل، مارکوزه اکنون دیگر مثل گذشته نقش پیشاہنگی را تنها برای دانشجویان قائل نیست بلکه این نقش را به عهده‌ی دانشجویان و جوانان طبقه‌ی کارگر یا به عبارت صحیح تر جوانانی از میان طبقه‌ی کارگر که به دانشگاه راه می‌یابند

گذاشته است. در گذشته مارکوزه بیشتر روی اشکال اخلاقی، عاطفی و فعال اعتراض جوانان تکیه می کرد، اما بعد مجبور شد (مثلاً در مصاحبه با مجله‌ی نوول ابزرواتور در ژانویه‌ی ۱۹۷۳) ضرورت مبارزه‌ی سازمان یافته را بپذیرد.

اما در مفاهیم تئوریک ایدئولوژی رادیکالیستی و لیبرالی به مسأله‌ی تغییر اشکال هیچگونه پاسخ روشنی داده نشده است. همچون گذشته بر نقش آگاهی برای ایجاد تغییر تکیه می شود. مارکوزه با تکیه‌ی یکجانبه بر تغییر در آگاهی (در مصاحبه‌ی فوق) اظهار داشت سوسیالیسم تنها از طریق تغییر در آگاهی فردی و جمعی فرا می رسد.

رول^۱ ایدئولوگ بر جسته‌ی لیبرالیسم در کتاب خویش «نه مارکس نه مسیح» (پاریس، ۱۹۷۰) ادعا می کند که بسیاری از انقلابات سیاسی ناکام شده اند و علت را محدودیت آنها به عرصه‌ی اقتصاد و سیاست و ناتوانی شان در ایجاد آگاهی جدید در انسان ذکر میکند. مشهورترین تئوریسین مفهوم انقلاب از طریق تغییر در آگاهی چ. رایش مؤلف کتاب معروف «خرمی آمریکا» است. به نظر وی یک جامعه‌ی بیمار تنها از طریق «آگاهی جدید» قابل درمان است که حامل آن – نسل جوان – با انقلابی کردن ساخت جامعه قادر است انقلاب را هدایت کند، آن هم نه با شیوه‌های سیاسی مستقیم بلکه از طریق تغییر در فرهنگ و کیفیت زندگی فردی که موجب تغییر در ساخت سیاسی خواهد شد. مساعی این فیلسوفان و جامعه‌شناسان برای پیش‌بینی آینده به کمک مقولات «فرهنگ جوان» و «جامعه‌ی جوانان» سرشت آشکارا تخیلی دارد.

۱: اجلاس بین المللی احزاب کمونیستی و کارگری، مسکو، ۱۹۶۹، پراگ، ۱۹۶۹ صفحه‌ی ۳۸

این ایدئولوگ‌ها با فرو نشاندن شور انقلابی جوانان و کانالیزه کردن آن در جهتی که به اضمحلال جامعه‌ی سرمایه داری نخواهد انجامید خدمت زیادی به طبقات حاکمه می‌کنند. اینان با آنکه در آثارشان از سقوط نظام سرمایه داری دم می‌زنند، می‌کوشند به تئوری «سقوط از درون» سرمایه داری که توسط مارکسیست‌ها رد شده روح تازه بدمند. این موضوع به ویژه در مفاهیم مارکوزه و ریچ مشاهده می‌شود.

بعضی از ایدئولوگ‌های «چپ» افراطی مبارزه‌ی جوانان طبقه‌ی کارگر را مطلق و جدا می‌کنند؛ این را فی المثل در مفهوم «Ouvrierisme» می‌توان دریافت که یکی از بانیان آن ا. مندل تروتسکیست بلژیکی است که تصور می‌کند در نتیجه‌ی رشد بیش از پیش نسبت جوانان در میان طبقه‌ی کارگر اشکال نوین مبارزه پدید آمده است (لوموند دیپلماتیک، ژوئن ۱۹۷۱).

مسائل کار ایدئولوژیک در میان جوانان در کنگره‌ی یازدهم انتربنیونالیسم سوسیالیستی در ۱۹۶۹ به تفصیل مورد بحث قرار گرفت. کنگره بر اهمیت «سوسیالیسم دمکراتیک» برای جلب جوانان به سوسیال دمکراسی تأکید کرد. تئوریسین‌های «سوسیال دمکراتیک» آن را به مثابه‌ی «راه سوم» عرضه می‌کنند و مدعیند که این تئوری اجتناب از «افراط» را چه در جهت سرمایه داری و چه کمونیسم ممکن می‌سازد و به «سیستم سوسیال دمکراتیک» نوینی خواهد انجامید.

زرادخانه‌ی ایدئولوژیک «سوسیالیسم دمکراتیک» برای اعمال نفوذ بر بخش‌های مختلف جوانان به طریقی متمایز طرح ریزی شده است. به جوانان دانشجو و روشنفکران جوان چنین وانمود می‌شود که سوسیال دمکراسی حزب «آزادی روح» است که در چارچوب آن تمام جهان بینی‌ها

اعم از ایدآلیستی ، مذهبی ، مارکسیستی(نه لینینیستی) می توانند همزیستی کنند. اخیراً مفهوم «مارکسیسم دمکراتیک» را عرضه کرده اند که در آن می کوشند مارکس و انگلش را به عنوان مخالفین قهر انقلابی و خود را اخلاف به حق و بلامنازع آن ها معرفی کنند. ایده‌ی «مارکسیسم دمکراتیک» به واسطه‌ی مواضع مستحکم سوسیال دمکرات‌ها در تعدادی از اتحادیه‌های کارگری اروپای غربی اثر نیرومندی بر جوانان کارگر دارد.

سوسیالیسم در تعابیر سوسیال دمکرات‌ها و نظریه پردازان لیبرال و رادیکال عمدتاً به گونه‌ای انحرافی نمایانده می شود. وجه مشترک همه‌ی این جریانات ارائه‌ی نظریات ضد مارکسیستی است.

اما تجربه‌ی نمایانگر شکست ناپذیری آموزش مارکسیسم-لینینیسم است. در میان جوانان شوق زیادی به درک عمیق‌تر ایده‌های مارکسیسم-لینینیسم وجود دارد. شرکت وسیع و فزاینده‌ی جوانان در اجتماعات و محافل مطالعه‌ی ادبیات مارکسیستی-لینینیستی و محافل حزب کمونیست مثلاً بریتانیای کبیر، ایالات متحده و جمهوری فدرال آلمان گویای این امر است. اجلاس بین‌المللی جوانان کارگر ، منعقده در مسکو در نوامبر ۱۹۷۲، نشان داد که بحث سازنده راجع به مسائل اجتماعی-اقتصادی عمدۀ از دیدگاه مارکسیستی-لینینیستی در یک اجلاس بین‌المللی وسیع امکان پذیر است.

جوانان بیش از پیش به صفوف احزاب کمونیستی و کارگری ایتالیا، فرانسه، و بریتانیای کبیر و غیره جذب می شوند. در همه‌جا سازمان‌های مارکسیستی جوانان ایجاد می شوند. نمایندگان

گروه های اجتماعی گوناگون – دانشجویان، کارگران جوان و غیره – در جستجوی سوسياليسم علمی واقعی به این سازمان ها می پیوندند.

* * *

اجلاس بین المللی احزاب کمونیستی و کارگری در ۱۹۶۹ تأکید کرد که کمونیست ها که خود از فعالین جنبش جوانانند خواهان رشد این جنبش هستند. در سند نهایی این اجلاس گفته می شود که احزاب کمونیست «ایده های سوسيالیسم علمی را در جنبش کارگری و در میان توده ها ، از جمله جوانان ، ترویج خواهند کرد؛ آنان بر اصول خویش پای خواهند فشرد و در راه پیروزی مارکسیسم-لینییسم کار خواهند کرد، در انطباق با وضعیت مشخص علیه انحرافات اپورتونیستی «چپ» و راست در تئوری و پراتیک و علیه رویزیونیسم ، دگماتیسم و ماجراجویی سکتاریستی «چپ» مبارزه خواهند نمود.»^۱ اجلاس مسکو اعتقاد عمیق خود را به اینکه «تنها وحدت نزدیک با جنبش کارگری و پیشاہنگ کمونیستی آن قادر است چشم انداز انقلابی واقعی را به روی آنها (جوانان) بگشاید» اعلام داشت.

هم برنامه و هم پراتیک احزاب کمونیست به جوانان نه تنها به مثابه‌ی جزئی از زحمتکشان بلکه همچنین به عنوان یک گروه اجتماعی-سنی جداگانه و ویژه می نگرند و به مسائل جوانان برخورد خاص می کنند.

یکی دیگر از نمودارهای اهمیت جنبش کمونیستی به جوانان ، اجلاسها و کنفرانس های در سطح ملی و بین المللی ویژه ای است که احزاب کمونیستی و کارگری برای بررسی مسائل مربوط به موقعیت جنبش جوانان تشکیل می دهند. کنفرانس های هیئت تحریریه ای مجله ای مسائل صلح و سوسياليسم را هم می بايست به آن اضافه نمود. اين نشست ها وجود امکانات وسیع را برای تحکیم جنبش بین المللی جوانان در مبارزه به خاطر صلح و علیه امپریالیسم به مثابه ای علت جنگ مورد توجه قرار داده اند. آنها ایجاد یک جبهه ای وسیع از جوانان را که در بر گیرنده ای سازمان های جوانان سوسیال دمکرات و مسیحی هم باشد پی گیری کردند. ضرورت کار ایدئولوژیک و آموزشی وسیع در میان جوانان به منظور آگاه ساختن آنان از نقش رهبری طبقه ای کارگر در جنبش ضد امپریالیستی به خاطر ترقی اجتماعی مورد تأکید قرار گرفت. توجه عمده به مسئله ای فعالیت جنبش کمونیستی در میان گروه های مختلف جوانان زحمتکش ، بخصوص آنها ای که در صنایع کار میکنند، معطوف گردید.

احزاب کمونیست برای جلب و آموزش آن بخش از جوانان که هنوز زیر نفوذ افکار چپ روانه هستند بطور گسترده ای فعالیت می کنند. دانشمندان مارکسیست تحلیل تئوریک و سیاسی جامعی از منشأ ، مضمون اجتماعی و ایدئولوژی جنبش «چپ نو» ارائه داده اند. مطالعه ای انتقادی در باره ای مقولات فلسفی و مضمون اجتماعی-سیاسی تئوری مارکوزه، مفاهیم ریچ ، سارتر و امثالهم و نیز مفاهیم خردۀ فرهنگ جوانان و غیره صورت گرفته است؛ در آثار جدید تروتسکیسم و مائوئیسم هم افشاء شده اند.

احزاب کمونیست و سازمان های مارکسیستی جوانان دائماً عواملی را که به رشد راست گرائی افراطی می انجامند تجزیه و تحلیل می کنند. اینکار برای مبارزه‌ی مؤثر علیه نفوذ افراطیون راست ضروری است.

کمونیست‌ها همچنین نسل جوان را به مبارزه برای حل مسائل خاص خود با ملاحظه داشتن خواست‌های گروه‌های اجتماعی مختلف جوانان فرا می خوانند. آنان پیوند بین خواست‌های ویژه‌ی آن‌ها و کل مبارزه‌ی تمام نیروهای مترقبی علیه قدرت مطلقه‌ی انحصارات و مجتمع‌های نظامی-صنعتی و در راه تغییرات عمیق دمکراتیک و اجتماعی را به جوانان توضیح می دهند. احزاب کمونیست می کوشند به برآورده شدن خواست نسل جوان مبنی بر شرکت آن‌ها در حل مسائل جهانی کمک نمایند. بالاخره آن‌ها سیاست‌های جامعه‌ی سوسیالیستی را برای جوانان تشریح می کنند و به مقابله با جعلیات و افتراءات ایدئولوگ‌های آنتی کمونیسم در این زمینه پاری می رسانند. همانگونه که در برنامه‌ی حزب کمونیست ایالات متحده‌ی آمریکا آمده است، جوانان از خود نیروی زیست، قوه‌ی ابتکار، شهامت و آرمان گرائی نشان می دهند. برای آن که بتوان از این کیفیات به عنوان ابزار مؤثر تغییرات اجتماعی استفاده نمود می باشد آن‌ها را نه کورکورانه بلکه همراه با درک نیروهای درستیز به کار گرفت. این موضوع که جامعه‌ی سرمایه داری جوانان را نمی پذیرد می باشد برای اتحاد با طبقه‌ی کارگر در نبرد با حاکمیت انحصاری به کار رود.

حزب کمونیست ایتالیا اظهار می دارد که وحدت سیاسی جوانان را به مثابه ی وحدت دیالکتیکی ، پیوند و مقابله، بین سه گرایش ایدئولوژیک و سیاسی عمدہ – کاتولیک، سوسیالیست و کمونیست – بر مبنای یک برنامه ی تحول عمیق جامعه در نظر دارد.

حزب کمونیست آلمان برنامه ی ویژه ای برای مسائل جوانان دارد که در آن حقوق جوانان به قرار زیر تنظیم شده است: زندگی صلح آمیز و حمایت از آنها در برابر مسموم کردن ذهن شان با اندیشه های میلیتاریستی و نئونازیستی با آموزش و پرورش انسانی و مطابق اسلوب علمی ؛ شرکت در حل مسائل مبتلا به جوانان با اطمینان و برابری اجتماعی و استفاده ی معقول از اوقات فراغت.

مسائل جوانان در برخی از پلنوم های کمیته ی مرکزی حزب کمونیست فرانسه نیز مورد بحث قرار گرفته است. در قطعنامه ی مصوبه ی کنگره ی نهم حزب کمونیست هندوستان گفته می شود که سازمان های جوانان و دانشجویان می بایست با حفظ خصلت توده ای شان به سوی مارکسیسم – لینیسم و سیاست های حزب کمونیست هدایت شوند.

از همه ی موارد فوق چنین برمی آید که احزاب کمونیست در مطالبات خویش مسائل عمدہ ی جوانان را منعکس می سازند. آنان به جوانان کمک می کنند تا راه حل مارکسیستی را در مسأله ی رابطه ی بین وظایف دمکراتیک و سوسیالیستی بیاموزند تا همان طور که لین گفت بتوانند «مبارزه در راه دمکراسی را با مبارزه به خاطر انقلاب سوسیالیستی درآمیزند.^۱

۱: و. لین، کلیات آثار، جلد ۳۵، صفحه ۲۶۷

جوانان عامل مهمی در ایجاد ائتلاف های وسیع ضد امپریالیستی و دمکراتیک هستند. نزدیکی جنبش جوانان و بخش های دیگر جنبش دمکراتیک عمومی به جنبش کارگری بر پایه اشتراک منافع و مبارزه ای مشترک آنها در برابر یورش انحصارات به حقوق و آزادی های دمکراتیک و بسط و گسترش تشنجه زدایی در تمام قاره ها و پائین آوردن سطح زندگی است. پیوندهای مشترک عمدہ ای کنونی و آتی از همینجا ناشی می گردد.

برای کار فعال فدراسیون جهانی جوانان دمکرات و اتحادیه ای بین المللی دانشجویان ، در سال های اخیر که نقش شان در جنبش جهانی جوانان افزایش یافته، امکانات جدید و وسیعی پدید آمده است.

اتحاد کمونیستی جوانان شوروی، بر طبق اصل انتربنیونالیسم پرولتری، بطور خستگی ناپذیری روابط برادرانه ای خود را با بخش های مترقبی جوانان دیگر کشورها تحکیم می بخشد. همانگونه که در پیام هفدهمین کنگره ای اتحاد کمونیستی جوانان شوروی (کمسومول) به کمیته ای مرکزی حزب کمونیست شوروی آمده است، این سازمان مساعی خود را در مبارزه به خاطر همبستگی بیشتر جنبش جهانی کمونیستی و جنبش دمکراتیک چند برابر خواهد نمود. بدون تردید کمسومول که طی بیش از نیم قرن نام لینین را به حق بر خود داشته، همواره در کنار آن هایی خواهد بود که علیه امپریالیسم پیکار می کنند و در راه استقلال ملی، ترقی اجتماعی، صلح و آینده ای بهتر برای جوانان و تمامی بشریت زحمتکش مبارزه می کنند.

* * *